

A l'edifici Antoni M. Alcover i Sureda de la Universitat de les Illes Balears, a les 12 hores del dia 8 d'abril de 2025, es reuneix la Comissió d'Investigació amb l'ordre del dia següent:

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la sessió anterior.
2. Informació del President.
3. Aprovació, si escau, dels criteris de repartiment d'APCs
4. Afers de tràmit.
Ratificació, si escau, dels informes de la subcomissió d'avaluació prèvia pel Comitè d'Ètica de la Investigació de les Illes Balears (CEIm-IB).
5. Torn obert de paraula.

Hi assisteixen els membres següents:

Dr. Víctor Homar Santaner, vicerector de Política Científica i Investigació i president de la Comissió d'Investigació (en endavant, Comissió).

Vocals:

Dr. Pau Balart Castro
Dr. Miquel Bennàsar Veny
Dra. Lucrecia Burges Cruz
Dr. Miguel J. Deyá Bauzá
Dra. Margarita I. Gili Planas
Dr. Jaume A. Segura Fuster
Dra. Alícia Sintès Olives
Dra. M. Mercè Llabrés Segura
Dr. José I. Prieto Arranz

Dra. Montserrat Rodríguez Delgado, directora de l'Àrea d'Investigació, amb veu i sense vot.

Dr. Joan Duran Grimalt, subdirector de l'Àrea d'Investigació, amb veu i sense vot.

Sr. Xavier Salvà Picó, cap de Servei de l'Àrea d'Investigació i secretari de la Comissió, amb veu i sense vot.

Membres amb dret a vot: 10.

Excusen la seva presència:

Dra. Eva M. Aguilar Mediavilla
Dr. Rafel Bosch Zaragoza

Dr. Emilio Hernández García
Dra. Antònia Paniza Fullana
Dra. Joana M. Ramis Morey
Sr. Guillem Coll García
Dr. Jaume Flexas Sans
Sra. Maria Canyelles Cifre

Desenvolupament de la sessió:

1. Aprovació, si escau, de l'acta de la sessió anterior.

S'aprova per unanimitat l'acta de la reunió de dia 11 de febrer de 2025.

2. Informació.

El President de la Comissió d'Investigació informa dels següents temes:

Comenta en primer lloc l'estat d'execució del programa de foment a la recerca, amb finançament a càrrec de l'Impost de Turisme Sostenible. Trasllada a la Comissió els diferents programes en execució i el seu estat. Felicita a l'Àrea d'Investigació per la seva implicació.

En relació al programa de projectes d'ús dels Serveis Científicotècnics pel qual els SCT de les universitats activen mecanismes per repercutir als organismes finançadors part dels costos d'operació necessaris per a l'execució dels projectes de recerca i innovació que financen, pareix ésser que no s'empren en excés aquests projectes tarifats, per la qual cosa costa arrancar amb la seva execució.

Explica, per altra banda l'estat d'execució de les estructures de recerca, amb les darreres novetats referent a les Unitats d'R+D+I. Actualment hi ha registrats 27 grups d'R+D+I, 90 grups consolidats, 14 laboratoris, 2 observatoris i 4 Unitats d'R+D+I.

Es refereix també a l'estat en que es troben el Centre de Supercomputació i Intel·ligència Artificial de les Illes Balears (BSAI), el Centre de Tecnologies de la Informació Geogràfica (CTIG), de l'Observatori de Riscos Naturals i Emergències de les Illes Balears, i el Centre Balear de Biodiversitat i el seu encaix amb les estructures típiques de la nostra Universitat.

Referent a la ciència oberta, informa sobre els comentaris del grup de treball i que es treballa en la preparació d'un document unificat.

Comenta l'estat de les relacions UIB-Govern Balear. En aquest sentit s'està negociant la cessió de més espais al Centre BIT.

En relació a les relacions amb l'Agència Estatal d'Investigació, s'enviarà una invitació formal al nou director, doctor José M. Fernández de Labastida, perquè visiti la nostra Universitat i expliqui els objectius a curt i llarg termini en el seu mandat.

Comenta que s'ha procedit a tancar la justificació de 110 projectes de recerca, amb la sobrecàrrega que això implica i, per altra banda, que s'està preparant al conveni UIB-IDISBA amb termes similars als convenis existents amb el CSIC per al funcionament de l'IMEDEA i l'IFISC.

Referent a la notícia apareguda a un mitjà de comunicació de les Illes Balears sobre la captació de talent dels EUA el president manifesta una sèrie de qüestions a l'efecte: quins mecanismes d'atracció podem emprar? L'atracció només ha d'esser cap als EUA o, per altra banda, ha de ser més ample?

S'obre un debat entre els membres de la Comissió sobre aquest tema, amb disparitat d'opinions. El president comenta que una possible solució a aquests temes d'atracció de talent podria ésser la creació de l'IRIB per part del Govern Balear. Té constància que el doctor Sebastià Massanet hi fa feina, però encara està en fases molt preliminars.

Comenta que està a punt de posar-se en marxa el portal de la recerca de la nostra Universitat, i la directora de l'Àrea d'Investigació en fa una breu presentació. Es ressalta que l'aportació de dades no s'extreu del SIRA sinó de bases de dades de referència tant estatals com internacionals i amb la col·laboració de DIALNET i la Universidad de La Rioja.

La doctora Sintès informa que estan a punt de sortir publicats els nous plans complementaris enfocats principalment en transferència, sense dotació de fons europeus.

El president comenta que serà complicada l'adaptació d'aquests plans complementaris en el sentit de que la CAIB no disposa de pressupost de l'any 2025 i, per altra banda, que únicament estaran enfocats en transferència, per la qual cosa seran competència de la Direcció General d'Innovació i Transformació Digital.

3.Aprovació, si escau, dels criteris de repartiment d'APCs

El president comenta que la publicació d'articles en accés obert ha esdevingut un requeriment per part de les agències financeres de recerca i un compromís dels investigadors amb la difusió del coneixement.

Publicar en obert suposa multiplicar les possibilitats de difusió i accés a la producció continguda en revistes científiques i monografies especialitzades i incrementar significativament el seu impacte a la comunitat acadèmica internacional. Els APC (article processing charges) són uns càrrecs, unes tarifes, que les editorials cobren als autors per publicar en obert. Aquests costos els pot assumir el mateix autor o la institució a què pertanyi, o bé l'organisme que financi la investigació. Generalment corresponen a les despeses generades per revisió, producció i publicació de l'article i la quantia varia segons la revista

Per mitjà dels ACORDS TRANSFORMATIUS entre les Institucions i les editorials, s'ha dut a terme un canvi en la política editorial passant del pagament per accedir al pagament per a publicar. En aquest sentit remarca que recentment s'ha signat el darrer acord amb Elsevier.

Comenta que a dia d'avui a la nostra Universitat no hi ha un criteri d'assignació de les APC. Proposa que la Comissió n'estableixi un. El president explica que per ara no hi ha problemes amb l'assignació, però que vol establir un criteri per quan aquests apareguin.

Un criteri podria ser el de reservar un 30% de les APC als predoctorals, als predoctorals contractats i als Ajudants d'Universitat. Si durant el primer semestre no es cobreix aquest 30%, aquests passarien al segon semestre oberts a la resta de personal afectat.

S'obre un debat entre els membres de la Comissió sobre la possibilitat d'incorporar també a certs contractes postdoctorals, que l'assignació no vagi a persones sinó a estructures, que s'avalui l'assignació segons es vegi l'evolució, o que es tinguin en compte les àrees científiques.

Es decideix el següent:

1. Que es reservi durant 6 mesos un 30% dels APCs de cada editorial per a autors de correspondència (*corresponding authors*) que pertanyin al col·lectiu format per alumnes matriculats a cursos de doctorat de la UIB, contractats predoctorals a la UIB i els seus instituts de recerca, contractats postdoctorals a la UIB i els seus instituts de recerca sense finançament de projecte i els Ajudants Doctors de la UIB.
2. La Comissió sol·licitarà l'estat d'execució dels APC i es revisaran en cada una de les reunions que es convoquin.

4. Afers de tràmit.

Ratificació, si escau, dels informes de la subcomissió d'avaluació prèvia pel Comitè d'Ètica de la Investigació de les Illes Balears (CEIm-IB).

Es ratifica, així mateix, l'informe de la subcomissió d'avaluació prèvia pel Comitè d'Ètica de la Investigació amb medicaments de les Illes Balears (CEIm-IB) següent:

Projecte presentat per la doctora Bàrbara Reynés Miralles, de títol “Estudio retrospectivo sobre el posible efecto protector de la lactancia materna frente a los riesgos metabólicos en la descendencia de madres con vómitos excesivos durante el embarazo”.

5.Torn obert de paraula.

Ningú fa ús del torn obert de paraula.

I sense més assumptes a tractar, la sessió finalitza a les 14.05 hores.

Totes les denominacions emprades d'òrgans de govern, representació, càrrecs, funcions i membres de la comunitat universitària, com qualssevol que en aquesta acta apareguin en gènere masculí, s'han d'entendre referides indistintament al gènere masculí o femení, segons el sexe del titular de qui es tracti.

Xavier Salvà,

Secretari de la Comissió